

Prijímacia skúška zo SLOVENSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY

Šk. rok 2017/2018 1. kolo – 2. termín

Kód žiaka .....

Prečítaj si text:

Ukážka č. 1

Olympijské hry

Dejiskom pôvodných olympijských hier (OH) sa v časovom intervale 776 pred n. l. – 394 pred n. l. stala Olympia v starovekom Grécku. V čase tejto slávnosti sa súťažilo v behu, zápase, boxe, skoku do diaľky, hode diskom a oštepom. Prvé olympijské hry modernej doby sa konali v Aténach v roku 1896 a ďalšie sa konali každé štyri roky. Výnimkou boli roky 1916, 1940 a 1944 – obdobie svetových vojen. V poradí už XXX. olympijské hry sa konali 27. 7. – 12. 8. 2012 v Londýne. Množstvo olympijských súťaží bolo sústredených v novovybudovanom športovom areáli Olympijský park, ktorý leží v severovýchodnej časti Londýna.

Novovybudované športoviská pre tieto olympijské hry v Olympijskom parku sú: olympijský štadión, vodné centrum, basketbalová aréna, športová hala na hádzanú, velodróm. Na letných olympijských hrách (LOH) sa súťažilo v 29 športových disciplínach: atletika, bedminton, box, cyklistika, džudo, futbal, gymnastika, hádzaná, jachting, jazdectvo, kanoistika, basketbal, lukostreľba, moderný päťboj, volejbal, plávanie, pozemný hokej, skoky do vody, stolný tenis, streľba, synchronizované plávanie, šerm, taekwondo, tenis, triatlon, veslovanie, vodné pólo, vzpieranie, zápas. V programe olympijských hier neboli bejzbal a softbal.

1. Ktorá z uvedených možností je správna?

- a) Pôvodné olympijské hry sa konali v starovekom Grécku.
- b) V čase prvých OH sa súťažilo aj v behu a kickboxe.
- c) V roku 1940 sa OH nekonali z dôvodu hospodárskej krízy.
- d) Softbal bol súčasťou športových disciplín LOH v roku 2012.

2. V ktorej z možností sú uvedené len zložené slová?

- a) kanoistika, vzpieranie
- b) hod diskom, hod oštepom
- c) basketbal, veslovanie
- d) lukostreľba, päťboj

3. Utvorte nominatív množného čísla podčiarknutého slovného spojenia v texte ukážky č. 1.

.....

4. Dopln' i/í, y/ý.

- a) s...mpatický, s...seľ, s...nusoida, kob...la, ob...čaj
- b) v...chor, v...chod, v...ťaz, s...r, v...dra
- c) m...dlo, br...ndza, moh...la, v...nšovať, ml...nár
- d) h...giena, l...tko, l...muzína, K...suce, vzl...kať

5. Označ prisudzovacie sklady.

- a) vysoké čelo, medené kyvadlo, červený mak
- b) grúne a údolia; ani sucho, ani mokro; smrek i jedľa
- c) chráni zvieratá, vidí sokola, nosí drevo
- d) ovca sa stratila, hodiny tikajú, slnko zapadlo

6. Označ abstraktné podstatné mená.

- a) radosť, pečenie, vľúdnosť, láska, šťastie
- b) huslista, hustota, počítač, slnko, papier
- c) reťaze, palice, dlane, piesne, jablone
- d) stromy, domy, správy, kriky, úsmevy

Prečítaj si text:

Ukážka č. 2

Atmosférický úkaz, zvaný blesk, je silný elektrický výboj vnútri oblaku, medzi oblakmi a povrchom Zeme počas búrky. Elektrina v oblakoch vzniká v dôsledku nabíjania čiaščiek ľadu, ktoré tvoria oblak. Menšie čiaščky ľadu sú nabité kladne, väčšie čiaščky ľadu a vodné kvapky sú nabité záporne. Oblak je teda kladne nabitý v hornej časti a záporne v dolnej časti. Keď napätie medzi týmito dvoma časťami oblaku presiahne určitú kritickú hodnotu, dôjde k výboju – blesku.

Každý blesk je sprevádzaný hrmením. Zvukový efekt – hrom, vzniká prudkých rozpínaním rozhorúčeného vzduchu.

Teplota na mieste dopadu blesku dosahuje až 30 000 °C.

Rekordný počet bleskov sprevádza skoro každodenné búrky na Malajskom súostroví (Jáva, Sumatra), v oblasti Guinejského alebo Mexického zálivu. V priebehu minúty tu do Zeme udrie takmer dvetisíc bleskov (úderom blesku v týchto oblastiach zahynie každý deň okolo 20 ľudí).

19. Ktoré z tvrdení vzťahujúcich sa k ukážke č. 2 je pravdivé?

- a) Blesk je silný elektrický výboj, ktorý nastane v oblaku tesne pred búrkou.
- b) Menšie čiaščky ľadu sa nabijú záporne, a tak vzniká v oblakoch elektrina.
- c) Prudkým rozpínaním horúceho vzduchu vzniká hrom.
- d) Úderom blesku na Malajskom súostroví zahynie ročne okolo 20 ľudí.

Prečítaj si text:

Ukážka č. 3

Pri pohľade z okna vidím štíhle smreký posypané práškovým cukrom. Kryštáliky snehu sa ligocú v slnečnom jase. Hoci je už marec, jarné slniečko sa bije o moc s pani Zimou. Vládne pevnou rukou. Strechy budov vzdychajú pod váhou bohatej snežnej nádielky. Obloha hýri všetkými farbami. Tmavomodrá prechádza postupne do bledulinko modrej a stráca sa v ružovej farbe.

20. Aký slohový postup a jazykový štýl je použitý v ukážke č. 3?

- a) opisný, administratívny
- b) rozprávací, hovorový
- c) informačný, odborný
- d) opisný, umelecký

21. Urč rým a napíš jeho schému.

Dedinôčka je to, kde som sa narodil,
v tichej nevinnosti prvé roky chodil.
Nevedel, čo je žiaľ, necítil bolesti,
len matkine slová a bozkov jej slasti.

.....

22. V ktorom roku prišli Konštantín a Metod na Veľkú Moravu?

- a) 843
- b) 853
- c) 863

23. Pomenuj umelecké jazykové prostriedky.

- a) celý svet akoby sa kúpala v záplave svetla .....
- b) zvuky sa predbiehajú, naháňajú sa, smejú sa i plačú .....
- c) do vlasov jej spáchla vôňa líp .....
- d) v ukrutnom nepochopiteľnom lese .....

24. Rytmus je:

- a) pravidelné striedanie prízvukných a prízvukných slabík
- b) pravidelné striedanie prízvukných a neprízvukných slabík
- c) rým v básni

25. Lyrická forma zo 14 veršov zoradených do dvoch štvorveršových a dvoch trojveršových strof sa nazýva:

- a) rytmus
- b) sonet
- c) báseň
- d) lyrika

26. Označ správnu odpoveď. Základné literárne druhy sú:

- a) lyrika, epika, dráma   b) báseň, dráma, poézia   c) epika, lyrika, satira

27. Čo je to beletria?

- a) krátka humorná poviedka   c) umelecká literatúra
b) odborná literatúra   d) krátka satirická báseň

28. Pojem science-fiction znamená:

- a) náučná literatúra   c) vedecko-fantastická literatúra
b) predstavy človeka o budúcnosti   d) fantastická literatúra

29. Aký umelecký prostriedok predstavuje slovné spojenie celé námestie sa zabávalo?

- a) personifikáciu   b) epiteton   c) metonymiu   d) prirovnanie

30. V ktorej možnosti je uvedené prirovnanie?

- a) Ako panovník Francúzska zdokonalil školstvo.
b) Ako sa máš?
c) Napoleon bojoval ani lev.
d) Ani sa na mňa nepozrel.

31. Prečítaj si text. Ktorý žáner zodpovedá uvedenému textu?

9. júla sa na bratislavskom Hlavnom námestí predviedlo niekoľko desiatok spevákov ľudových piesní. Bratislavčania i ostatní návštevníci hlavného mesta si tak mohli spríjemniť teplý letný podvečer.

- a) inzerát   b) oznámenie   c) správa   d) plagát

32. V ktorej možnosti sú všetky pojmy charakteristické pre povesť?

- a) fantázia, reálny základ, epika   c) vymyslený základ, fantázia, epika
b) fantázia, tragický koniec, próza   d) reálny základ, personifikácia, lyrika

33. Napíš, s akým menom sa spája kodifikovanie spisovnej slovenčiny:

- a) v roku 1787 .....   b) v roku 1843 .....

34. Napíš, ako sa volá literárny žáner:

- a) v ktorom víťazí dobro nad zlom .....
b) v ktorom sa kritizujú zlé ľudské vlastnosti a vyplýva z neho ponaučenie .....
c) ktorý má smutný dej, napätie sa z verša na verš stupňuje a koniec býva tragický .....

35. Forma ľudovej slovesnosti: *Matej ľady láme* je:

- a) príslovie   b) porekadlo   c) pranostika

36. Hlavná postava literárneho diela je postava:

- a) ktorú si v diele čitateľ najviac obľúbi
b) ktorá má viac kladných než záporných povahových vlastností
c) okolo ktorej sa sústreďuje dej
d) ktorá do deja zasahuje len okrajovo

37. V ktorej z možností nie je personifikácia?

- a) slnko vie čítať medzi riadkami   c) zem je ešte od včerajška teplá
b) sivá ranná hmla si sedí   d) nezbedník pýr sa pýri

38. Keď sa povie „danajský dar“, znamená to:

- a) veľmi vzácny dar   c) dar z lásky
b) veľmi skromný dar   d) zákerný dar, prinášajúci skazu